

REIKALINGI DOKUMENTAI

Muitinės dokumentai naudojami, kai kroviniai vežami tarp šalių, kuriose veikia skirtingų muitų režimai. Šalys, gindamos vietinius gamintojus, įvežtines prekes apmokestina muito mokesčiais, kurie gali būti fiksuoti, arba išreikšti kaip procentinė išraiška nuo įvežamos prekės kainos. Muito logika suponuoja tai, kad jis turi būti sumokėtas, jei įvežtinė prekė yra parduodama vidaus rinkoje. Tačiau iki pardavimo dar šią prekę reikia atvežti, sandėliuoti, paskirstyti į prekybos taškus. Muito mokestis apskaičiuojamas nuo prekės kainos, kuri yra numatyta prekybiniuose dokumentuose, tačiau muito mokėti gali būti sumokamas nebūtinai prekei fiziškai kertant sieną.

Egzistuoja muitinės prižiūrimos saugomos vietos įvairios ekonominės zonos, muitinės sandėliai. Atvežus prekę ir iškrovus tokios muitinės saugomoje vietoje, prievolė sumokėti muitą neatsiranda iš karto, o yra atidedama iki to laiko, kai prekė bus realizuota galutiniam vartotojui ir kai ji bus išvežta iš muitinės prižiūrimos vietos. Tačiau įvežant muitu apmokestinamą prekę, pakeliui nuo sienos kirtimo iki muitinės prižiūrimo sandėlio reikalingas dokumentas, kuris patvirtina tokios prekės įvežimą. Šis dokumentas vadinamas muitinės deklaracija t.y. prekybininkai deklaruoja, kad tam tikros vertės krovinys, kuris yra apmokestinamas muito mokesčiu, atvyko į šalį, o muitinės tarnybos registruoja šį faktą. Taigi tokiu atveju vežėjas veždamas krovinį privalo su savimi turėti muitinės deklaraciją. Šį dokumentą, kuriame surašomi duomenys apie muitinei pateikiamas prekes, pateikia krovinio tvarkytojas ar ekspeditorius.

Tais atvejais, kai muito mokestis yra sumokamas iki kertant valstybės sieną arba kertant sieną, tuomet krovinį turi lydėti dokumentai, kurie patvirtina, kad už jį muitas yra sumokėtas. Toks krovinys jau vadinamas, krovinium už kurį sumokėtas muitas. Įvairiose pasaulio šalyse dokumentai

gali turėti skirtingus pavadinimus, skirtingi dokumentai gali būti reikalaujami skirtingų rūšių transporte, atskiros transporto rūšys gali turėti papildomą su muitais susijusią dokumentaciją, muitinės garantijų sistemas (pavyzdžiui, Europoje TIR Carnet sistema), tačiau bendrieji principai yra universalūs.

Vežamus krovinius tarptautiniais maršrutais(per skirtingas muitų zonas) turi lydėti TIR knygelės, kurių išdavimo tvarką kontroliuoja nacionalinė muitinė. TIR knygelės būna 4 ir 14 lapų. Dviejų rūšių pagal garantijų dydžius. Pristačius krovinį į galutinę paskirties muitinę ir TIR knygelę įforminus be išlygų, laikoma, kad vežėjas TIR procedūrą atliko be pažeidimų. Krovini gavėjui sumokėjus nustatyta tvarka mokesčius valstybei, muitinės tarnybos išleidžia prekes disponuoti. Tais atvejais kai nustatomi pažeidimai mokesčiai išieškomi pagal TIR garantijų sistemą.

Papildomi dokumentai, kurių gali pareikalauti muitinėje:

Krovinio transportavimo dokumentai. Dokumentas, liudijantis apie krovinio vežimo sutarties sudarymą ir įrodantis, kad vežėjas legaliai veža krovinį, kuris priklauso ne jam, yra važtaraštis. Pagal transporto rūšį važtaraščiai gali būti:

Tarptautinis kelių transporto važtaraštis (Europoje CMR)

Tarptautinis geležinkelių transporto važtaraštis(Jie yra dviejų rūšių, naudojami pagal atitinkamas konvencijas SMG IR CIM važtaraščiai)

Jūrinis važtaraštis – konosamentas

Tarptautinis oro transporto važtaraštis

Krovinio kilmės dokumentai. Jų paskirtis turi dvejopą reikšmę. Visų pirma šis dokumentas reikalingas krovinį siunčiamoje šalyje mokesčiams atgauti, nes atskiros valstybės skatindamos eksportą tai daro. Todėl gavėjo patvirtintas dokumentas, kad kroviny s gautas grįžta į krovini išsiuntimo šalį ir taip yra susigrąžinami mokesčiai. Taip pat pagal šį dokumentą krovinius importuojančios šalies pareigūnai žino, kokios valstybės šiks kroviny s, ir gali imtis priemonių, kad kroviniai nepatektų iš tų valstybių iš kurių importuoti kroviny s dėl vienokių ar kitokių priežasčių negalima.

Kokybės sertifikatas. Šis dokumentas patvirtina apie krovinio atitiktį reikalavimams. Skirtingos šalys nustato prekių grupes, kurioms įvežti reikalingas kokybės sertifikatas. Jis išduodamas, pavyzdžiui, maisto produktams, pramoninėms prekėms. Dažnai yra privalomas ir kitu dokumentu negali būti pakeistas.

Pakavimo lapas. Šiame dokumente yra žinios apie kiekvieno transportuoti priimto pakuotės vieneto prekes, jų kiekį, svorį, matmenis ir kitas kokybines ar kiekybines charakteristikas, identifikuojančias pakuotėje esančias prekes. Pakavimo lapą ruošia išsiuntimo sandėlyje siuntėjas arba jo įgaliotinis.

Pakrovimo lapas. Čia detaliai aprašomi į transporto priemonę sukrauti kroviniai: tai krovinio pavadinimas, keikis, kaina, suma. Šis dokumentas turi atitikti esančius sąskaitos faktūros duomenis. Šis dokumentas reikalingas muitinės pareigūnams, atliekant vežamų krovinių patikrinimą.

Veterinarijos sertifikatas. Dokumentas, patvirtinantis, kad gyvūnai, gyvulinės kilmės produktai ir žaliavos atitinka reikalavimus ir leidžiama transportuoti juos į kitą šalį. Tikrinimas atliekamas muitinėse valstybinių veterinarinių tarnybų.

Fitosanitarinis sertifikatas. Tai sertifikatas, analogiškas, veterinarijos sertifikatui, tačiau apima augalus, augalinės kilmės produktus. Į šalį įvežami įvežami tokio pobūdžio kroviniai turi atitikti Tarptautinės karantino ir augalų apsaugos konvencijos reikalavimus bei kitus šalių susitarimus ar priimtus atskirose šalyse papildomus reikalavimus.

Higienos sertifikatas. Išduotas sertifikatas patvirtina, kad kroviniai atitinka reikalavimus ir nekelia grėsmės žmonių sveikatai. Kiekviena krovinis priimanti šalis gali nustatyti, kokiems įvežamiems kroviniams reikalinga turėti higienos sertifikatus.

Pavojingų krovinių sertifikatas. Tai dokumentas, kuris patvirtina, kad krovinys ar jų siuntos visiškai atitinka technines charakteristikas, tinkamai pagal visus reikalavimus supakuoti, sužymėti ir gali būti saugiai vežami bei kraunami.